

Saara-Sofia Sirén kok ym.

Kirjallinen kysymys yhdenvertaisten poliittisten osallistumisoikeuksien takaamisesta pienten lasten vanhemmille

Eduskunnan puhemiehelle

Suomessa on lähiaikoina tullut ilmi tapauksia, joissa henkilön osallistuminen kunnallisen luottamustoimen hoitoon on tulkittu työksi siten, että luottamustoimien kokouspäiviltä on maksettu äitiys- ja vanhempainpäivärahaa minimimääräisesti.

Sairausvakuutuslain mukaan työssäololla tarkoitetaan varsinaista ansiotyötä eli työ- tai virkasuhteessa tai yrittäjänä tapahtuvaa työskentelyä, josta muodostuu henkilön elinkeino. Luottamustoihien henkilöt eivät ole työ- tai virkasuhteessa kuntaan, eikä luottamustoimipalkkioista kerry lomaoikeutta tai eläkettä. Kansaneläkelaitos ja vastuuoikeus ovat kuitenkin tulkinneet, että vaikka luottamustoimi ei liity ansiotyöhön, rinnastetaan luottamustoimesta saatu palkkio sairausvakuutuslain mukaiseen omaan työhön, jolloin vanhempi olisi oikeutettu vain päivärahan minimiosuuteen.

Käytäntö luottamustoimesta maksettavien palkkioiden vaikutuksesta erilaisiin etuuksiin vaihtelee. Esimerkiksi työttömyysetuuksien kohdalla julkisoikeudellisesta luottamustoimesta saatuja tuloja ei pääsääntöisesti oteta huomioon sovittelussa, jos luottamustoimea ei hoideta työ- tai virkasuhteessa. Tällöin kunnallisesta luottamustoimesta saatu kokouspalkkio ei vähennä työttömyysetuuden määrää.

Perhe-etuuksien tarkoituksena on lapsen kotona tapahtuvan hoidon turvaaminen. Se ei voi kuitenkaan tarkoittaa sitä, että pienen lapsen vanhempi joutuu eriarvoiseen asemaan osallistuessaan kunnallisen luottamustoimen hoitoon ja politiikkaan. Lapsiperheiden arjessa on paljon sellaisia tilanteita, joissa hoitoapua saadaan esimerkiksi perhepiiristä silloin, kun vanhemmalla on henkilökohtaisia menoja. Tällaiset säännöllisetkään järjestelyt eivät johda etuuksien maksamiseen miniminä.

Pienten lasten vanhempia on kannustettava yhteiskunnalliseen toimintaan helpottamalla heidän osallistumismahdollisuuksiaan. Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus osallistua politiikkaan ja julkisen vallan on turvattava ja edistettävä tämän oikeuden toteutumista. Poliittiset oikeudet kuuluvat jokaisen perusoikeuksiin, eikä niitä voida etuuksia leikkaamalla rajoittaa. Yhteiskuntamme lainsäädännön on viestittävä, että pienten lasten vanhemmat ovat haluttuja ja tervetulleita mukaan politiikkaan ja heillä on yhtäläiset oikeudet osallistua päätöksentekoon kuin muillakin kansalaisilla.

Kirjallinen kysymys KK 430/2016 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus ryhtyy yhdenvertaisten poliittisten osallistumisoikeuksien takaamiseksi pienten lasten vanhemmille?

Helsingissä 7.9.2016

Saara-Sofia Sirén kok
Outi Mäkelä kok
Sari Multala kok